

№ 78
12 листопада
2016

Слава Ісусу Христу!
Слава на Віки!

Українська
Православна
Церква Св. Анни

St. Anne's
Ukrainian Orthodox
Church

525 Morrish Road
Scarborough,
Ontario M1C 1G2

Church Office
(416) 284-9642

Parish Priest:
Rev. Father Volodymyr
Feskiv
(647) 680-0448

Церковний листочок
святої Анни
St Anne's Newsletter

Святоотцівське відношення до хвороби

Хвороба в людському естві є наслідком первородного гріха. Особисті хвороби трапляються від фізіологічних причин; на здоров'я людини впливає і її спосіб життя, «бо від перетрудження буває хвороба, і від пересичення багато хто помер, а стриманий додасть собі життя» (Сир. 38, 33–34). І взагалі, «стримання від пристрастей краще за всі медикаменти, і воно дає благоденство».

Але нерідко справжні причини захворювань лежать в духовній сфері. Святитель Василій Великий пише: «Не мала небезпека впасти розумом в хибну думку, ніби то всяка хвороба вимагає лікарської допомоги, тому що не всі недуги трапляються природно і трапляються з нами або від неправильного способу життя, або від інших яких-небудь матеріальних початків, в таких випадках, як бачимо, іноді буває корисно лікарське мистецтво, але часто хвороби є покаранням за гріхи, що накладаються на нас, щоб спонукати до покаяння».

Отже, однією з основних духовних причин хвороби є гріх, причому саме особисті гріхи хворих людей: «Що вопиєшь ти про рани твоїх, про жорстокість хвороби твоєї? по безлічі беззаконня твоїх Я зробив тобі це, тому що гріхи твої примножилися» (Єр. 30, 15).

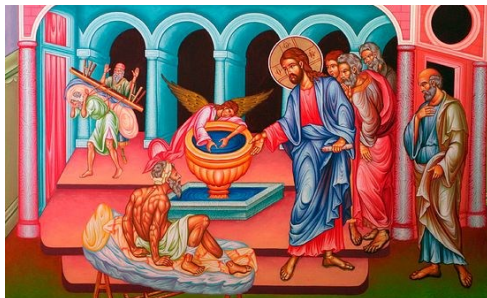
Проте далеко не завжди хвороби є покаранням за гріхи. Ця істина розкривається в книзі Іова і в бесіді апостолів з Господом про сліпонародженого (Ін. 9, 1–7). Святі отці вказували декілька духовних причин хвороби людини: «Невже, скажеш, всі хвороби від гріхів? Не всі, але велика частина. Деякі бувають і від безпечності. Трапляються хвороби і для нашого випробування в добрі». «Посилає Бог інше в покарання, як епитимію, інше в напоумлення, щоб схаменулася людина; інше, щоб позбавити від біди, в яку потрапила б людина, якби була здорова; інше, щоб терпіння показала людина і тим більшу заслужила нагороду; інше, щоб очистити від якої пристрасті, і для багатьох інших причин».

Зміст хвороби

Для християнина тілесне здоров'я не є головною і самодостатньою цінністю, воно вторинне в порівнянні з духовним здоров'ям, тому цілком логічне сприйняття тілесної хвороби як одного із способів досягнення духовного здоров'я. Згідно православному розумінню, хвороба може бути корисна для людини. Хвороба має зміст. Нерідко змістом є напоумлення людини: «Тепер, будучи

сокрушений, почав він залишати свою велику зарозумілість і приходити в пізнання, коли по покаранню Божому страждання його посилювалися з кожною хвилиною» (2 Мак. 9, 11).

«Хвороба посилається іноді для очищення грішників, а іноді для того, щоб смирити гордих». Тоді недугою «вражається плоть, щоб зцілилася душа». Преподобний Іоан Лівствічник свідчить: «Бачив тяжко страждущих, які тілесною недугою, як би деякою епитимією, позбавилися від пристрасті душевної».

Нерідко буває, що «коли людина хвора, тоді і душа її починає шукати Господа», «Хвороба мимоволі примушує пам'ятати про майбутнє життя і не захоплюватися красою світу, та і розум після хвороби буває чистішим і прозорішим, вона ж замінює і недолік справ наших», – писав преподобний Макарій Оптінський. «Хвороба багато чому доброму вчителька; понад те вона – послання Боже для поповнення наших недостатніх подвигів».

Згадуючи історію праведного Іова, святий Іоан Золотоуст говорить: «Бог часто попускає тобі впасти в хворобі не тому, що Він залишив тебе, але щоб більше тебе прославити. Отже, будь терплячий». І хворобою можна послужити Богові, і через хворобу може Бог прославити Свого вірного раба, як видно, наприклад, із слів богослужбового величання святому апостолові і євангелистові Іоану Богослову: «...і шануємо чесні страждання і труди твої, ними ж потрудився еси у благовісті Христовому».

«Хвороба хоча і розслабляє тіло, але укріплює душу. Душа навчається смиренню, терпінню, пам'яті про смерть і від неї старанному покаянню, молитві, презирству до світу і мирської суєти. Хвороба гірка, але цілющий засіб! Як сіль запобігає гниттю м'яса і риби. так всяка хвороба зберігає дух наш від гнилої і тлінної гріховної і не дозволяє пристрастям зароджуватися в нас. Для тебе хвороба твоя, а не проти тебе. Якщо з дякою терпиш хворобу твою, звернеться вона тобі на благо» - говорить святий Тихон Задонський.

На порозі храму

Нерідко доводиться чути: "Я б ходив(ла) в храм, та дуже вже там усе незвично, незнайомо, не знаєш, як поводитися, як обернутися, до кого звернутися". Не погоджуйчись з переконливістю подібних "аргументів" на користь того, щоб відкласти своє покаяння і звернення до Бога, признаємося – сучасна доросла людина, з молодих років вигодувана атеїстичною ідеологією, у світі православного храму часом почуває себе незатишно...

Втім, не будемо про сумне. Дані поради покликані допомогти саме таким людям – бажаючим воцерковитися, але таким, що не цілком ще освоїлися в новому для себе середовищі. Отже: Якщо ви вперше прийшли в православний храм... Не бентежтеся. Врешті-решт, усе в житті коли-небудь доводиться робити вперше. Пам'ятайте головне – ви прийшли не у гості – ви прийшли додому. До дому Отця...

Якщо вам що-небудь незрозуміло... Ви завжди можете запитати – тільки не під час богослужіння. Зверніться до церковної крамнички (це місце, де продають свічки, приймають записки з поминанням і т. д.). При необхідності вам покличуть священника.

Але навіть якщо ви не отримали відповіді на своє питання... Не поспішайте йти. Помоліться.

Господь знає про ваші потреби, «... усе, що не попросите в молитві з вірою, отримаєте» (Мф. 21, 22) Якщо з вами раптом обійшлися непривітно, на жаль, буває і так, будьте смиренні, ввічливі, це набагато приємніше Богу, чим усі свічки, які ви збираєтеся поставити. Нехай ваше християнство почнеться з головного – вміння прощати. Адже *«усі згрішили і*

позбавлені слави Божої» (Рим. 3, 24), а це означає, що усі ми хворі на гріх, у тому числі і служителі в Церкві. Хоча, звичайно, кому більше дано – з того більше запитається...

Часто запитують – кому молитися, перед якою саме іконою поставити свічку? Будь-яка молитва звернена передусім до Бога. До Божої Матері і святих угодників ми прибігаємо як до заступників, бо *«багато може посиленна молитва праведного»* (Як. 5, 16). Дуже важливо усвідомлювати, що не існує надійної «відмички» до небесних благ – *«людина дивиться на обличчя, а Господь дивиться на серце»* (1 Цар. 16, 7). Проте, можна порадити звертатися до свого святого (тобто до того, ім'я якого ви носите), до ангела-охоронця, до святих, пам'ять яких святкується цього дня.

Ієрей Андрій Пуганов
«Волинь Православна»

Prayer

Prayer is essential to Christian life. Jesus Christ himself prayed and taught men to pray. One who does not pray to God cannot be a follower of Christ.

In the Orthodox Church all prayer is Trinitarian. We pray in the Holy Spirit, through Jesus the Son of God, and in his name, to God the Father. We call God “our Father” because Jesus has taught us and enabled us to do so. We have the capability of addressing God as Father because we are made sons of God by the Holy Spirit (see Rom 8).

In the Church we also address prayers to Christ and the Holy Spirit, the Divine Persons who are one with God the Father and exist eternally in perfect unity with him, sharing his divine being and will.

In the Church we also pray to the saints—not in the same way as we pray to the Persons of the Holy Trinity, but as our helpers, intercessors, and fellow-members of the Church who are already glorified with God in his divine presence. Foremost among the saints and first among the mere humans who are glorified in God’s Kingdom is Mary, the Theotokos and Queen of Heaven, the leader among our saintly intercessors before God. We can also pray to the holy angels to plead our cause before God.

In the traditional catechism of the Church three types of prayer are listed: asking, thanking, and praising. We can add a fourth type which can be called lamenting before God, questioning him about the conditions of life and the meaning of our existence, particularly in times of tragedy and confusion. We very often find all four kinds of prayer in the Bible.

Sometimes prayer is defined as a dialogue with God. This definition is sufficient if we remember that it is a dialogue of silence, carried on in the quiet of our hearts. In the Orthodox Church a more ancient and traditional definition of prayer calls it the lifting of the mind and heart to God, the standing in his presence, the constant awareness and remembrance of his name, his existence, his power and his love. This is the kind of prayer which is also called “walking in the presence of God.”

The purpose of prayer is to have communion with God and to be made capable of accomplishing his will. Christians pray to enable themselves to know God and to do his commandments. Unless a person is willing to change himself and to conform himself to Christ in the fulfillment of his commandments, he has no reason or purpose to pray. According to the saints, it is even spiritually dangerous to pray to God without the intention of responding and moving along the path that prayer will take us.

Praying is not merely repeating the words of prayers. Saying prayers is not the same as praying. Prayer should be done secretly, briefly, regularly, without many words, with trust in God that he hears, and with the willingness to do what God shows us to do (see Mt 6.5–15; Lk 11 and 18; Jn 14–17).

The Orthodox Church follows the Old Testament practice of having formal prayers according to the hours of the day. Christians are urged to pray regularly in the

morning, evening and at meal times, as well as to have a brief prayer which can be repeated throughout the day under any and all circumstances. Many people use the Jesus Prayer for this purpose: *"Lord Jesus Christ, Son of God, have mercy on me, a sinner!"* Of course, the form of the prayer is secondary and may vary from person to person. It is the power of the prayer to bring us to God, and to strengthen us in doing his divine will that is essential.

The prayers of a person at home differ from those in church, since personal prayer is not the same as the communal prayer of the Church. The two types of prayer are different and should not be confused.

When we go to church to pray, we do not go there to say our private prayers. Our private prayers should be said at home, in our room, in secret, and not in church (Mt 6.5–6). This does not mean that we do not bring our personal cares, desires, troubles, questions and joys to the prayer of the Church.

We certainly can, and we do. But we bring ourselves and our concerns to church to unite them to the prayer of the Church, to the eternal prayer of Christ, the Mother of God, the saints and the brothers and sisters of our own particular church community.

In church we pray with others, and we should therefore discipline ourselves to pray all together as one body in the unity of one mind, one heart and one soul. Once again this does not mean that our prayers in church should cease to be personal and unique; we must definitely put ourselves into our churchly prayer. In the Church, however, each one must put his own person with his own personal uniqueness into the common prayer of Christ with his Body. This is what enriches the prayer of the Church and makes it meaningful and beautiful and, we might even say, "easy" to perform. The difficulty of many church services is that they are prayers of isolated individuals who are only physically, and not spiritually, united together.

The formal Church services are normally rather long in the Orthodox Church. This is so because we go to church not merely to pray. We go to

church to be together, to sing together, to meditate on the meaning of the faith together, to learn together and to have union and communion together with God. This is particularly true of the Divine Liturgy of the Church (see "The Divine Liturgy," below). If a person wants merely to pray in the silence of his heart, he need not—and, indeed, he should not go to the church services for this purpose. The church services are not designed for silent prayer. They exist for the prayerful fellowship of all God's people with each other, with Christ and with God.

Vespers

In the Orthodox Church the liturgical day begins in the evening with the setting of the sun. This practice follows the Biblical account of creation: "*And there was evening and there was morning, one day*" (Gen 1.5).

The Vespers service in the Church always begins with the chanting of the evening psalm:

"... the sun knows it's time for setting, Thou makest darkness and it is night ..." (Ps 104.19–20).

This psalm, which glorifies God's creation of the world, is man's very first act of worship, for man first of all meets God as Creator.

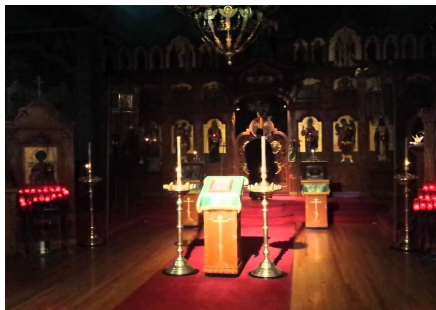
*Bless the Lord, oh my soul, O Lord my God, Thou art very great . . .
O Lord, how manifold are Thy works! In wisdom hast Thou made them all. The earth is full of Thy creatures* (Ps 104.24).

Following the psalm, the Great Litany, the opening petition of all liturgical services of the Church is intoned. In it we pray to the Lord for everyone and everything.

Following this litany a number of psalms are chanted, a different group each evening. These psalms normally are omitted in parish churches though they are done in monasteries. On the eve of Sunday, however, sections of the first psalm and the other psalms which are chanted to begin the week are usually sung even in parish churches.

Psalm 141 is always sung at Vespers. During this psalm the evening incense is offered:

*Lord, I call upon Thee, hear me. Hear me, O Lord.
Let my prayer arise in Thy sight as incense.
And let the lifting up of my hands be an evening sacrifice. Hear me, O Lord* (Ps 141.1–2).

At this point special hymns are sung for the particular day. If it be a Church feast: songs in honor of the celebration are sung. On Saturday evenings, the eve of the Lord's Day, these hymns always praise Christ's resurrection from the dead.

The special hymns normally end with a song called a Theotokion which honors Mary, the Mother of Christ. Following this, the vesperal hymn is sung. If it be a special feast or the eve of Sunday, the celebrant will come to the center of the church building with lighted candles and incense. This hymn belongs to every Vespers service.

O Gladsome Light of the holy glory of the Immortal Father, heavenly, holy, blessed Jesus Christ. Now we have come to the setting of the sun and behold the light of evening. We praise God: Father, Son, and Holy Spirit. For it is right at all times to worship Thee with voices of praise, O Son of God and Giver of Life, therefore all the world glorifies Thee.

Christ is praised as the Light which illumines man's darkness, the Light of the world and of the Kingdom of God which shall have no evening (Is 60.20, Rev 21.25).

A verse from the Psalms, the prokeimenon, follows—a different one for each day, announcing the day's spiritual theme. If it be a special day, three readings from the Old Testament are included. Then more evening prayers and petitions follow with additional hymns for the particular day, all of which end with the chanting of the Song of Saint Simeon:

Lord, now lettest Thou Thy servant depart in peace according to Thy word, for mine eyes have seen Thy salvation: which Thou hast prepared before the face of all people. A light for revelation to the Gentiles, and to be the glory of Thy people Israel (Lk 1.29-32).

After proclaiming our own vision of Christ, the Light and Salvation of the world, we say the prayers of the Thrice-Holy (trisagion) through to the Our Father. We sing the main theme song of the day, called the Troparion, and we are dismissed with the usual benediction.

The service of Vespers takes us through creation, sin, and salvation in Christ. It leads us to the meditation of God's word and the glorification of his love for men. It instructs us and allows us to praise God for the particular events or persons whose memory is celebrated and made present to us in the Church. It prepares us for the sleep of the night and the dawn of the new day to come. On the evening before the Divine Liturgy, it begins our movement into the most perfect communion with God in the sacramental mysteries.